Dziennik urzędowy

C. i k. Komendy obwodu krasnostawskiego.

№ 8. Krasnostaw, dnia 1. maja 1916 r. Rok 2.

112.

Do Ludności Jeneralnego Gubernatorstwa !

Jego c. i k. Apostolska Mość, mój Najmiłościwszy Pan raczył najłaskawiej zamianować mnie namiestnikiem Galicyi. Ustępuję przeto ze stanowiska jenerał-gubernatora.

Nie łatwo przychodzi mi opuścić ten kraj, do którego tak się przywiązałem.

Zarząd wojskowy starał sie pod mojem kierownictwem według możności łagodzić w tym kraju skutki wojny, wspomagać w obecnych ciężkich czasach warstwy ludności, potrzebujące pomocy, jakoteż, o ile okoliczności na to pozwalają, sprowadzić na normalne tory gospodarcze i kulturalne życie tego kraju. Dalszy ciąg tej pracy składam z całym zaufaniem w ręce swego następcy.

Wielu z pomiędzy Was popierało mnie gorliwie i ofiarnie w pracy dla dobra publicznego. Tym wszystkim dziękuję zą to w imieniu własnem i ogółu.

Powaga, zdolności i gorliwość, które przy tej wspólnej pracy u wielu obywateli kraju z radością stwierdziłem, pozwalają powziąć jak najlepsze nadzieje co do przyszłości tego kraju.

Dziękuję również całej ludności za jej prawie że bez wyjątku nienaganne zachowanie się.

Żegnam Was zatem serdecznie i życzę temu krajowi błogosławieństwa Bożego; oby się pięknie rozwijał i doznał szczęśliwej przyszłości.

Lublin, 23. kwietnia 1916 r.

ERYK br. DILLER, w. r.
Jenerał Major.

113.

Rozporządzenie

Naczelnego Wodza armii z 3. kwietnia 1916 Ns 54, dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach.

Mocą uprawnień najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających, administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

Przymus gospodarstwa rolnego.

Kto rozporządza gruntem rolnym, winien ten grunt należycie uprawić i dbać o racyonalne zużytkowanie zbioru.

Artykuł II.

Komisye gospodarskie.

§ L

Cel i uprawnienia.

Dla rychłego i celowego zabezpieczenia robót polnych ustanawia się komisye gospodarskie.

Obowiązkiem ich jest:

1. stwierdzić ilość istniejących środków do prowadzenia gospodarstwa i sił roboczych i ustalić niepokryte zapotrzebowanie tychże;

2. dostarczyć sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa dla tych gruntów, które nie mogą być zagospodarowane własnemi silami przedsiębiorstwa, do którego należą;

3. zabezpieczyć gospodarstwo rolne na gruntach opuszczonych lub nie zagospodarowanych.

Urząd członka komisyi gospodarskiej jest honorowym i nie można się od niego wolnie

§ 2.

Skład komisyi.

Dla każdej gminy ustanawia się z reguły jedną komisyę gospodarską. Komendant obwodu może połączyć kilka gmin w obszar jednej komisyi.

Każda komisya składa się z pięciu do siemiu członków, zamieszkałych w jej obszarze urzędowym.

Komendant obwodu mianuje członków komisyi, a na ich wniosek, przewodniczącego.

O ustąpieniu członka winna komisya natychmiast donieść komendantowi obwodu, celem zamianowania innego członka.

Komendant obwodu nadzoruje czynność komisyi gospodarskich, może rozwiązać komisye, które nie dopełniają swych obowiązków, składać z urzędu członków komisyi i zastępować ich innymi. Przeciw takim zarządzeniom Komendanta obwodu niema odwołania.

§ 3.

Uchwały.

Komisyę gospodarską zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby; do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Jeżeli się takiej większości nie osięgnie, lub w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały wciąga się do protokołu, odpis protokołu przedkłada się Komendantowi obwodu.

Jeżeli nie można zwołać komisyi na czas, winien przewodniczący wydać w nagłych wypadkach potrzebne zarządzenia i donieść o tem komisyi na następnem posiedzeniu.

Artykuł III.

Gospodarstwo rolne.

§ 4.

Wzajemna pomoc w gminie.

Zapotrzebowanie rolniczych sił roboczych należy przedewszystkiem pokryć dobrowolną pomocą.

O ile to nie jest możliwem, winna komisya gospodarska przydzielić potrzebne siły robocze. Wszystkie osoby płci męskiej lub żeńskiej osiadłe w gminie, muszą na zarządzenie komisyi gospodarskiej wykonywać roboty polne w gminie.

Uwolnieni od tego obowiązku są:

1. duszpasterze, lekarze, akuszerki i osoby pozostające w służbie publicznej lub zajęte przy? pielęgnowaniu chorych;

2. osoby, które z powodu swego stanu zdrowia nie nadają się do robót rolnych o które chodzi;

3. samoistni gospodarze i ich służba, o ile zatrudnieni są we własnem gospodarstwie robotami tego samego rodzaju;

4. Posiadacze rolnych, przemysłowych lub innych przedsiębiorstw oraz ich pomocnicy, o ile są niezbędni do utrzymania w ruchu przedsiębiorstwa.

§ 5.

Siły pociągowe, maszyny i narzędzia.

Komisya gospodarska rozstrzyga, jakie siły pociągowe, maszyny lub narzędzia są zbędne w danem przedsiębiorstwie gospodarskiem i może zarządzić, aby użyczono tychże innemu przedsiębiorstwu w tejsamej gminie, które potrzebuje ich pomocy.

§ 6.

Pomoc między różnemi gminami.

Komendant obwodu może zarządzić, aby zbędnych w jednej gminie sil roboczych lub pociągowych, maszyn i narzędzi użyczono potrzebującym ich pomocy przedsiębiorstwom z innej gminy.

§ 7.

Wynagrodzenie.

Robocizny i dostarczenie sil pociągowych, maszyn i narzędzi są z reguły bezpłatne.

Osobom, które żyją z zarobsu dziennego lub tygodniowego, lub których utrzymanie zawisłe jest od zarobku, przysługuje zapłata, którą wyznacza Komendant obwodu. Komendant obwodu oznacza także wynagrodzenie, które należy wypłacać w wypadkach godnych uwzględnienia za dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi.

Osoby, które mają roszczenie do zapłaty inwentarze żywe i martwe, za których dostarczenie należy się wynagrodzenie, winne być użyte w miarę możności na takich posiadłościach, których właściciele, posiadacze lub użytkowcy rozporządzają środkami na wypłatę robocizny lub wynagrodzenia.

§ 8.

Zarząd przymusowy.

Grunta opuszczone oddaje komisya gospodarska osobom godnym zaufania (zarządcom przymusowym) w celu uprawy i użytkowania. Zarządcami przymusowymi mogą być także gminy lub inne korporacye. Większe obszary, których w ten sposób nie można zużytkować, bierze Komenda obwodowa w zarząd przymusowy na rachunek c. i k. Zarządu wojskowego.

Zarząd przymusowy kończy się z chwilą zebrania plonów. Zarządcom przymusowym przypada pełny dochód z gruntu; ponoszą jednak wszystkie wydatki połączone z gospodarstwem rolnem.

Grunta nie uprawione jeszcze 15. kwietnia 1915, jeżeli nie zabezpieczono ich racyonalnej późniejszej uprawy, mogą być uprawione przez Komendę obwodową na rachunek właściciela, lub oddane w zarząd przymusowy w miarę postanowień tego paragrafu.

§ 9.

Obowiązki wobec posiadaczy gruntu.

Jeżeli osoba, której przysługuje prawo dysponowania opuszczonym gruntem (posiadacz) powróci w czasie istnienia zarządu przymusowego (§ 8) winien zarządca przymusowy dostarczyć mu ze zbiorów gruntu plonów w naturze, w ilości niezbędnej do wyżywienia aż do przyszłorocznych żniw. Posiadacz gruntu natomiast obowiązany jest współpracować w przedsiębiorstwie rolnem; wynagrodzenie zato przysługuje mu tylko o tyle, o ileby inaczej jego utrzymanie było zagrożone.

Obowiązek wyżywienia rozciąga się — o ile wydatność gruntu starczy — także na niezaopatrzonych członków rodziny posiadacza; ci ostatni obowiązani są również do współpracownictwa, o ile są zdolni-do pracy.

O roszczeniach, wynikających z przepisów tego paragrafu, rozstrzyga Komendant obwodu po wysłuchaniu komisyi gospodarskiej; przeciw takim rozstrzygnięciom niema < dwołania.

Artykuł IV.

Postanowienie wykonawcze ■ końcowe.

§ 10.

Sprawozdania z działalności komisyi.

Każda komisya gospodarska winna przedłożyć Komendzie obwodowej do 10. czerwca tabelaryczne zestawienie zużytkowania gruptów w każdej gminie, nadto i. i 15. każdego miesiąca sprawozdanie o stanie uprawy i zasiewów, zaś w czasie żniw o zbiorach.

Formularze tabeli i sprawozdań ustala Jenerał-Gubernatorstwo.

§ 11-

Postanowienie karne.

Kto nie wypełnia oznaczonych w § 1 obowiązków co do swych gruntów na bieżący okres gospodarski prawo używania gruntów, całkiem nieuprawionych lub niedostatecznie uprawionych, i plonow z nich. Jeżeli niemożność należytej uprawy nie zostanie udowodnioną, będzie nadto, stosownie do wielkości gruntu, nałożona grzywna do dwudziestu tysięcy koron lub areszt do jednego roku.

Każde inne przekroczenie tego rozporządzenia lub zarządzenia, wydanego na jego podstawie, tudzież zaniedbywanie obowiązków członka komisyi gospodarskiej, karane będzie grzywną do tysiąca koron, w razie niemożności ściągnięcia grzywny aresztem do trzech miesięcy.

Osobom pobierającym zasiłki z funduszu c. i k. Zarządu wojskowego, mogą być te zasiłki odebrane, jeżeli się wzbraniają użyczyć dobrowolnej lub przepisanej pomocy według §§ 4—6.

Odsiedzenie kary aresztu może być odroczone aż do ukończenia pewnych robót rolnych albo zbiorów.

Rozstrzygnięcia, zarządzenia i orzeczenia karne na podstawie tego paragrafu wydaje Komenda obwodowa

§ 12.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

114

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii

z dnia 23. kwietnia 1916. Nr. 56. dotyczące zaprowadzenia czasu letniego w roku 1916.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla okupowanych obszarów Polski, będących pod austr.-węg. Zarządem wojskowym, co następuje:

§ 1-

W czasie od pierwszego 1, maja do 30 września 1916. zaprowadza się nowy rachunek czasu (czas letni).

1. maja 1916 zaczyna się zatem dnia 30. kwietnia o godzinie 11-tej popołudniu w nocy), wedle dotychczasowego rachunku czasu, zaś 30. wrzesień kończy się o 1. godzinę po północy wedle rachunku czasu zaprowadzonego rozporządzeniem.

§ 2.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

115.

Reskrypt c. i k. Wojskowego Generał-Gubernatorstwa F. 24893 w sprawie zakazu sprzedaży śmietanki.

Z uwagi na konieczność oszczędnego obchodzenia się ze wszystkiemi tłuszczami zakazuje się sprzedaży śmietanki Wytwarzanie śmietanki dozwolonem jest jedynie dla wyrobu masła.

Sprzedaż kawy z pianką w kawiarniach i cukierniach jest od dnia ogłoszenia tego reskryptu zakazaną.

116

Obwieszczenie,

w sprawie zapłaty zaległych za 1915 podatków.

Pomimo, że termin do zapłaty podatku gruntowego, podymnego, drogowego, szkolnego za rok 1915 już dawno upłynął, tylko nieliczne gminy podatki te zapłaciły. Wobec tego wzywam ponownie wójtów i sołtysów, aby do końca maja 1916 bezwarunkowo zalegle za rok 1915 podatki zebrali i do kasy c. i k. Komendy obwodowej odwieźli.

Od obowiązku uiszczenia zaległości w podatku gruntowym, podymnym i drogowym są wolni tylko ci właściciele gruntów, którzy do końca kwietnia b. r. wnieśli prośby,

lub do tego terminu zgłosili się w gminie z prośbą o przyznanie opustu z powodu szkód wojennych, Natomiast wszystkie zaległe opłaty szkolne muszą być bezwarunkowo ściągnięte,

Na nie stosujących się do tego rozkazu wójtów i sołtysów nałożone zostaną po myśli rozp. Naczelnego Wodza Armii z 19. sierpnia 1915 kary pieniężne do dwóch tysięcy koron albo kary aresztu do 6 miesięcy.

117.

Dnie bezmięsne.

Zmieniając punkt 2. dziennika urzędowego Nr. 1 z 15. stycznia 1916 zaprowadza się dnie bezmięsne w każdy poniedziałek i czwartek.

Wszystkie inne postanowienia powyższego zarządzenia pozostają w mocy.

118.

Podróżowanie z obszaru okupacyjnego do Niemiec.

Reskrypt Naczelnej Komendy Armii M. V. Nr. 26206 z 27, marca 1916.

Do podróży z austr.-węg. obszaru okupacyjnego do Niemiec potrzeba oprócz przypisanego paszportu, także osobnej przepustki wydanej przez zastępcę sztabu jeneralnego armii w Berlinie,

Wymagane nadto do podróży do Niemiec wisum niemieckiego zastępcy dyplomatycznego lub konsularnego można uzyskać na paszporcie dopiero po uzyskaniu powyższej przepustki.

119.

Należytości za doręczenie telegramów prywatnych.

Reskrypt c. i k. Naczelnej Komendy Armii Fel. Nr. 18227 z dnia 29. marca 1916.

Według § 23 rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii dotyczącego służby pocztowej i telegraficznej od 10. kwietnia b. r. począwszy pobierać się będzie za doręczenie telegramów prywatnych w siedzibie Urzędu telegraficznego

w dzień . . .10 helerów
w nocy .... 20 „

Za noc uważa się czas od 10 w nocy do 6 rano.

120.

Kurs dla położnych w Krakowie.

Pierwszy jednoroczny kurs szkolnj^ dla akuszerek zostanie otwarty w Krakowie dnia I. października 1916 w c. k. szkole akuszerskiej.

Dyrekcya tej szkoły ogłosiła, że na kurs ten będą także dopuszczone kandydatki pochodzące z austryacko-węgierskiego obszaru okupowanego Polski.

Ażeby zapobiedz brakowi egzaminowanych akuszerek w kraju, mają p.p. Wójtowie oraz p. Burmistrz w Krasnostawie wyszukać kobiety dobrego prowadzenia się, które do tego zawodu rnają chęć i zamiłowanie i które podbyciu kursu w rzeczonej szkole i złożeniu przepisanego egzaminu mogłyby później osiąść w swojej ojczyźnie jako dyplomowane, akuszerki

Aspirantki na akuszerki mają się **osobiście zameldować w dyrekcyi tej szkoły w Krakowie,** między 1. a 4. października 1916.

Warunki przyjęcia dla kandydatek są następujące:

1.) Dokładna znajomość języka polskiego (w słowie i piśmie) i rachunków.

2.) Niezamężne kobiety muszą być pełnoletnie (24 łat).

3.) Nieprzekraczalny 42 rok życia (dla kandydatek).

Oprócz tego muszą kandydatki przedłożyć.

a) mętrykę urodzenia;
b) świadectwo zdrowia;
c) świadectwo szczepienia przeciw ospie;
d) certyfikat przynależności;
e) świadectv;o moralności;
f) mężatki—metrykę ślubu i zezwolenie męża;
g) wdowy—metrykę śmierci męża.

Koszta pobytu w Krakowie podczas uczęszczania na kurs oraz zakupno przyrządów położniczych i instrumentów ponoszą kandydatki same albo w razie udowodnionego ubóstwa przynależna gmina.

Te kandydatki, które reflektują na pomoc gminy muszą się zobowiązać przynajmniej przez 3 lata wykonywacć w tej gminie praktykę akuszerską.

W wypadkach na uwzględnienie zasługujących Komenda obwodowa przedstawi c. i k. Wojskowemu Gen. Gubernatorstwu wniosek na udzielenie gminom słabym pod względem finansowym odpowiedniej subwencyi.

Do 15. czerwca 1916 mają Wójtowie oraz p. Burmistrz w Krasnymstawie podać c. i k. Komendzie Obwodowej nazwiska kandydatek, które reflektują na przyjęcie w powyższej szkole.

121.

Przeniesienie posterunku żandarmeryi.

Z dniem 26. kwietnia 1916 przeniesiono posterunek z Chełma do Kraśniczyna.

122.

Przepisy regulujące jazdę i bezpieczeństwo na drogach.

Wszystkie wozy (sanie) muszą być podczas jazdy na gościńcach i drogach zaopatrzone w tabliczkę, zawierającą imię i nazwisko właściciela tudzież jego stałe miejsce zamieszkania.

W nocy winne być nadto wozy zaopatrzone w latarnię, która ma być umieszczona w pobliżu przednich kół.

Przepisy te nie odnoszą się do fur gospodarczych w obrębie gminy, do której należą

Jeszcze raz przypomina się przepis „na lewo jechać, na prawo wyprzedzać“.

Nadto zarządza się, że rogatki mają być w nocy oświetlone latarnią w ten sposobu ażeby można je było już zdałeka spostrzedz.

123.

Baczność na pociąg.

Z powodu otwarcia ruchu normalnej Kolei Bełzec-Rejowiec zwraca się uwagę ludności na niebezpieczeństwo zdarzenia pojazdów z pociągami przy sposobności przejeżdżania przez tor kolejowy.

Przy przybliżeniu się do przejazdów kolejowych należy tedy uważać, czy pociągnie nadchodzi i w tym razie zatrzymać się na odległość przynajmniej 20 kroków od przejazdu. Woźnica winien zesiąść i trzymać konie, ażeby przeszkodzić spłoszeniu się tychże.

Leży w interesie właścicieli pojazdów, ażeby ściśle zastosowali się do niniejszego ostrzeżenia, przyczem zaznacza się, że wszelkie rozszczenia odszkodowawcze nie będą mogły być uwzględnione.

124.

Pouczenie o zwalczeniu plagi much.

Z wiosną zbliża się także niebezpieczeństwo rozszerzania się chorób, które powodują ukąszenia rozmaitych owadów i much.

Pora wiosenna nadaje się jednak do wyniszczenia tych much różnego rodzaju i owadów. W interesie ogólnym zarządza się przeto co następuje:

1.) Wszystek gnój i nieczystości należy polać mlekiem wapiennem, ponieważ w tych miejscach muchy znajdują pożywienie i składają jaja, łamże przedostają się rozmaite rozsadniki chorób na muchy, które je następnie zapomocą ukąszeń przenoszą na ludzi i powodują rozmaite choroby.

2.) Gnojówkę należy odprowadzić do dołów, które mają być dobrze przykryte.

3.) Bajury i błociste dziury należy zasypać i osuszyć. W ten sposób zginą miliony poczwarek much.

4.) Ścierwo należy zakopać i polać mlekiem wapiennem.

5.) Mieszkania należy stale wietrzyć.

Część nieurzędowa

Rozkład jazdy kolei normalnej
REJOWIEC — BEŁŻEC.

Ważny od 1. Maja 1916.

G. 1221	Km.	S T A C y E.		G. 1222
4^{27}		odj. Lublin	przyj	1222
6°5	—	odj, **Rejowiec (1)**	Przyj-	9L
6^{18}	5	i Żulin		gss
6^{29}	1 9	i Bzite B. A.*		9’2
$_6$tó	14	j Krupiec B. A.*		822
711	21	Krasnostaw		8^{3R}
737	28	1 Wólka Ortowska B. A.*		822
754	33	Izbica		7“
8^{14}	39	Tarzymiechy B. A.		721
8^{36}	45	Ruskie Piaski		622
8^{54}	50	Złojec B. A.		622
918	57	Zawada		612
981	64	Szczebrzeszyn		555
958	70	Topolcza		5^{38}
10^{12}	76	Wywłoczka B. A.		5^{M}
$1_0 26$	81	Zwierzyniec		459
$1_0 4O$	86	Forsthaus Zamojskie B. A.		442
10^{54}	91	Górecko		4^{aa}
1111	98	Długikąt		411
1131	106	Nowiny B. A.*	J	3^{51}
1 155	112	Susiec	|	334
$1_2 13$	119	Maziły	i	305
$1_2 27$	125	‘i Poglesina B. A.*	-1	247
$1_2 40$	131	przyj- **Bełżec** (c. k. kol. państw.)	odj.	2»0
2^{10}		przyj. Rawa Ruska	odj.	12^{28}
62Z		przyj. Jaroslau	odj.	709
6^{50}		przyj. Lemberg	odj.	7^{40}
650		przyj, BudapestOstbf.	odj.	1022

C. i k. Komendant obwodu
Podpułkownik Jflfl ęeHUgEPTH w. r.

Część nieurzędowa

Rozkład jazdy kolei normalnej

REJOWIEC — BEŁŻEC.

Ważny od 1. Maja 1916.

G. 1221	Km.	STACYE.	G. 1222
4^{25}		od. Lublin przy.	12^{30}
6^{05}		od. **Rejowiec** (†) przy.	9^{55}
6^{18}	5	Żulin	9^{33}
6^{29}	9	Bzite B. A.*	9^{15}
6^{45}	14	Krupiec B. A.*	8^{59}
7^{11}	21	Krasnostaw	8^{33}
7^{41}	28	Wólka Orłowska B. A.*	8^{03}
7^{54}	33	Izbica	7^{44}
8^{14}	39	Tarzymiechy B. A.	7^{21}
8^{36}	45	Ruskie Piaski	6^{58}
8^{51}	56	Złojec B. A.	6^{39}
9^{18}	57	Zawada	6^{15}
9^{34}	61	Szczebrzeszyn	5^{56}
9^{58}	70	Topolcza	5^{38}
10^{19}	75	Wywłoczka B. A.	5^{14}
10^{26}	81	Zwierzyniec	4^{59}
10^{40}	86	Forsthaus Zamojskie B. A.	4^{43}
10^{54}	91	Górecko	4^{30}
11^{11}	98	Długikąt	4^{11}
11^{31}	106	Nowiny B. A.*	3^{51}
11^{45}	112	Susiec	3^{34}
12^{13}	119	Maziły	3^{05}
12^{27}	125	Pogłesina B. A.*	2^{47}
12^{40}	131	przy. **Bełżec** (c. k. kol. państw.) od.	2^{36}
2^{10}		przy. Rawa Ruska od.	12^{38}
6^{22}		przy. Jarosłau od.	7^{09}
6^{30}		przy. Lemberg od.	7^{40}
6^{30}		przy. Budapest Ostbf. od.	10^{25}

C. i k. Komendant obwodu
Podpułkownik JAN SCHUBERTH w. r.

DRUKARNIA „POSPIESZNA" i (Obok Kasy Przemysłowców). PRACOWNIA STEMPLI KAUCZUKOWYCH STANISŁAW DZIAŁ W LUBLINIE KOŁŁĄTAJA № 3.